

ЗЛЕТ І ПАДІННЯ БЕНІТО МУССОЛІНІ – ДУЧЕ ІТАЛІЇ

Клеутін Р.С.

*Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
e-mail: kleutin.roman2321@vu.cdu.edu.ua*

Беніто Муссоліні – диктатор фашистської Італії у період з 1922 по 1943 рік. Один з найвпливовіших політиків ХХ століття. Талановитий оратор, журналіст і письменник. Засновник італійського фашизму та лідер Національної фашистської партії Італії. В свій час завоював серця мільйонів італійців, збирав стадіони з сотнями тисяч глядачів, дав свіжий ковток повітря жителям своєї країни. Однак вже в 1943 році остаточно став ворогом народу і втратив владу. А ще через два роки був ганебно страчений.

Беніто Муссоліні народився 29 липня 1883 року в місті Предаппіо. Батько хлопця Алессандро був ковалем, мав соціалістичні погляди, які потім успадкував і його син. Матір Роза — вчителька історії.

Муссоліні мав досить складний характер. Хлопець був запальним, конфліктним та часто агресивним. Відомий епізод, коли Муссоліні вигнали зі школи після бійки з ножем. Змінивши декілька навчальних закладів, він все ж таки зміг закінчити школу у 18 років .

У 1901 році отримав диплом вчителя молодших класів, однак Беніто зовсім не подобалась ця професія.

Вже через рік Муссоліні їде до Швейцарії. За словами самого Беніто, там на нього чекали нелегкі декілька років. Спочатку майбутнього диктатора затримали за бродяжництво. Потім він жив у бідності, часто хворів. На першому етапі був різноробочим, землекопом та каменярем. Однак згодом отримав пропозицію працювати в секретаріаті лозаннського відділу профсоюзу каменярів та фізичних робітників. Там він почав писати статті соціалістичного характеру. Захоплювався працями Ж. Сореля та В. Парето. Влітку за заклики до страйків арештований на 12 діб [2, 28].

В 1904 р. Муссоліні повернувся до Італії в Романью. Мав репутацію політичного екстреміста. Відслужив в армії у 1905-1906 рр. Потім працював у школі. Хорошим вчителем він так і не став, адже увесь час витрачав на політичну діяльність. Далі Муссоліні будував свою кар'єру у Соціалістичній партії. В 1909 р. переїхав до Австрійського міста Тренто. Там він випускав газету «Майбутнє робітника». Цього ж року був заарештований та депортований з країни. [1]

У 26 років Муссоліні починає ще активніше захоплюватись соціалізмом. Бореться з реформістами в партії. В 1913 році стає директором соціалістичної газети «Аванті». Вже у 1914 змінює свої пацифістські погляди і виступає за вступ Італії у війну на стороні Антанти, адже вважає що це вигідно для держави. Через різку зміну поглядів був виключений з Італійської соціалістичної партії.

У травні 1915 року Італія врешті втупила у війну. На цьому етапі Беніто зрозуміє, що активна меншість може нав'язати свою думку пасивній більшості. Майбутній диктатор оцінив важливість націоналізму як для його кар'єри, так і для країни в цілому. Муссоліні стає на шлях фашизму [1, 54; 2, 46].

Майбутній дуче бере участь у Першій світовій. Там отримує тяжке поранення та демобілізується. Статус ветерана буде вдало використаний у будівництві політичної кар'єри. 23 березня 1919 року Муссоліні створює Союз боротьби — організація, яка згодом перетвориться на Національну фашистську партію Італії. Новий рух на початковому етапі існування не мав успіху, однак погіршення соціально-економічної ситуації в країні все змінило. Муссоліні почав боротись зі своїми колишніми союзниками — соціалістами.

Вже в 1921р. Беніто був важливою політичною фігурою в Італії. Вирішальним у його житті виявився наступний рік. «Або нас добровільно допустять до управління, або ми захопимо владу, здійснивши похід на Рим» — такий ультиматум лідер Фашистської партії Італії висунув владі 24 жовтня на з'їзді в Неаполі. І як не дивно, але це спрацювало. Спочатку король Італії відмінив введення військового стану, згодом пішов на поступки Муссоліні, однак дуче не влаштували декілька місць в уряді, врешті-решт він його очолив [1].

Після приходу до влади, Муссоліні почав реалізовувати стратегію по встановленню особистої «справедливої» влади. Очолив декілька міністерств. Він справді на деякий час став ковтком свіжого повітря для Італії. Лідер країни добре дбав про свій політичний образ. Намагався відокремити особу «великого дуче» від фашистів і їхньої діяльності [1].

У цей період Муссоліні проводив активну зовнішню політику, орієнтовану на відновлення величі Римської імперії та збільшення території Італії. Він зосереджував увагу на створенні союзів з нацистською Німеччиною та фашистською Іспанією, а також на імперських амбіціях на Балканах та в Африці [1].

Проте, період правління Муссоліні пов'язаний з численними поразками та провалами військових кампаній, зокрема в Ефіопії та Греції. Це призвело до посилення опозиції в Італії та зниження популярності диктатора серед народу [1].

Поразки на фронтах дуже ослабили авторитет дуче. Спочатку він став залежним від війни, потім від сильнішого союзника — Німеччини. Народ все більше був незадоволений ситуацією в країні. Окрім народу Беніто Муссоліні не влаштовував і своїх же соратників. Було організовано декілька змов. Все це привело до усунення його з посади та арешту 25 липня 1943 року [1].

Згодом Гітлер змусить вже абсолютно невмотивованого Муссоліні очолити Республіку Сало. Тоді дуче вже фактично нічого вирішувати не буде [3].

У квітні 1945 року почався вирішальний етап війни. У цей же час проти влади Муссоліні починається бунт. 19 квітня він переїхав до Мілану. Колишній диктатор відмовився покидати Італію, вирішив переховуватись в горах. Однак вже 27 квітня колона автомобілів, в якій пересувався і сам Беніто, була перехоплена партизанами. Комуністи намагались якомога швидше засудити дуче до смертної

кари. 28 квітня 1945 року Беніто Муссоліні разом із коханкою та ще 13 наближеними людьми був розстріляний. Тіла певний час не були поховані, прості люди глумились над ними [1; 3].

Ось так завершилась історія хлопчика з бідної італійської сім'ї, який спочатку став хорошим журналістом та оратором, а згодом перетворився на жорстокого диктатора.

Можна зробити висновок, що Беніто Муссоліні був талановитою особистістю, але як і будь-який диктатор він витрачав всі сили на утримання влади, а не на розвиток своєї держави. Дуче став лідером країни за допомогою популізму, він не мав реального плану розвитку Італії. Більшість його дій при владі були лише показовими. Провалені військові кампанії стали останньою краплею для народу.

Список використаних джерел

1. Хібберт, К. Беніто Муссоліні: життя та ідеологія Дуче [Текст] / К. Хібберт ; пер. з англ. О. Олійника ; за наук. ред. В. Загорулька. - Київ : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2008. - 328 с.
2. Woller, Heinz. Mussolini. Der erste Faschist. Eine Biografie. München: C.H. Beck, 2016. - 397 с.
3. Виноградов А. Конец Муссолини // Вопросы истории. - 1990. - Т. № 5. - С. 166-173.
4. Муссоліні, Беніто. Автобіографія Муссоліні. - К.: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2010. - 320 с.
5. Муссоліні Беніто. Autobiography of Benito Mussolini [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://web.archive.org/web/20100417114709/http://www.bmussolini.net/> (дата звернення: 01.04.2023).

Науковий керівник: кандидат історичних наук, доцент Лисиця Л.Г.

ОЛЕКСАНДР ГАМІЛЬТОН ТА ПРИЙНЯТТЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ

Мандрика В.Ю.

*Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
e-mail: Mandrikavitalik17@gmail.com*

Досвід американського конституціоналізму, що по праву вважається класичним зразком демократії, викликає постійний дослідницький інтерес. Вивчення періоду становлення Сполучених Штатів має особливу важливість у наш переломний час. Проблеми молоді республіки, досвід їх вирішення, досвід створення демократичних інститутів дуже важливі і для України.

У цьому особливу цінність має вивчення політичної спадщини «батьків-засновників». Олександр Гамільтону по праву належить одне з центральних